

Punts, rectes, segments

Una **recta** és una successió infinita de punts en una sola direcció.

Un punt en una recta determina dues **semirectes**.

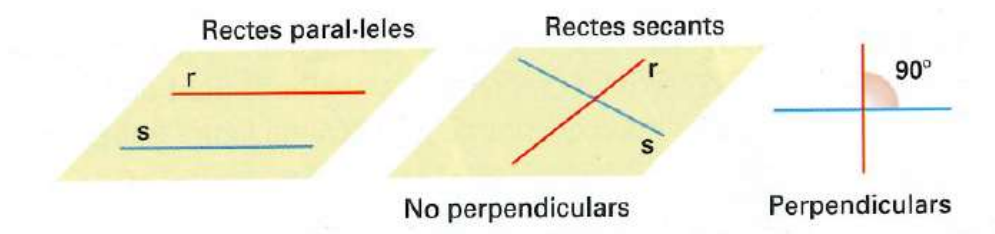
Un **segment** és un tros de recta limitat per dos extrems.

Un **pla** és una superfície il·limitada i plana formada per infinits punts

Posició relativa de dues rectes:

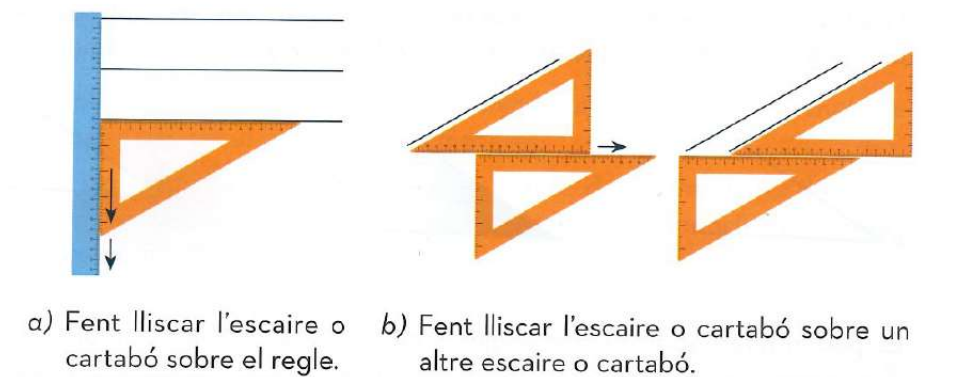
- **Secants**: Si tenen un punt en comú. Si divideixen el pla en 4 parts iguals, són secants **perpendiculars**.

- **Paral·leles**: No tenen cap punt en comú.

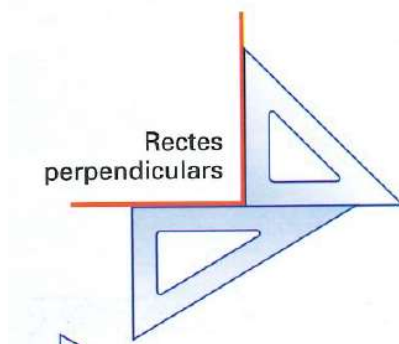

Per dibuixar-les:

Rectes paral·leles

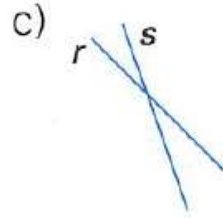
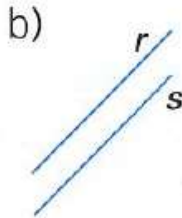
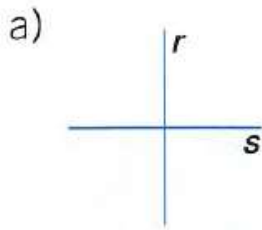

Rectes perpendiculars:

Exercici 1:

Indica com són les següents rectes entre elles:

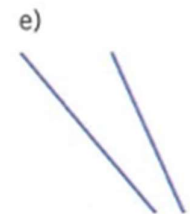
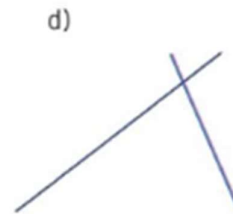
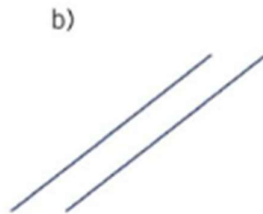
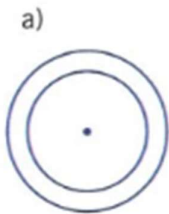

Exercici 2:

Fent servir escaire, cartabó i regle, representa dues rectes paral·leles i dues de perpendiculars.

Exercici 3:

Digues quines són rectes paral·leles:

Exercici 4:

Associa amb fletxes els elements de l'esquerra amb la posició relativa que mostren.

Els radis d'una roda de bicicleta

- Els carrers d'una piscina

Unes tisores obertes

Les vores d'una taula

Les aspes d'un generador eòlic

Paral·leles

Perpendiculars

Secants (no perpendiculars)

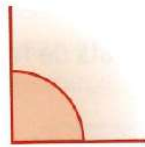
Angles

Un **angle** és una part del pla limitada per dues semirectes que tenen per origen el mateix punt (**vèrtex**).

Tipus d'angles:

Dos angles fonamentals són l'angle recte i l'angle pla:

Angle recte = 90°

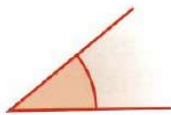

Angle pla = 180°

Per comparació amb aquests, establim el nom d'altres angles:

Angle agut

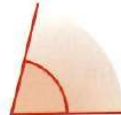
Més **petit** que un angle **recte**.

Angle obtús

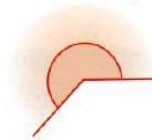
Més **gran** que un angle **recte** i més **petit** que un de **pla**.

Angle convex

Més **petit** que un angle **pla**.

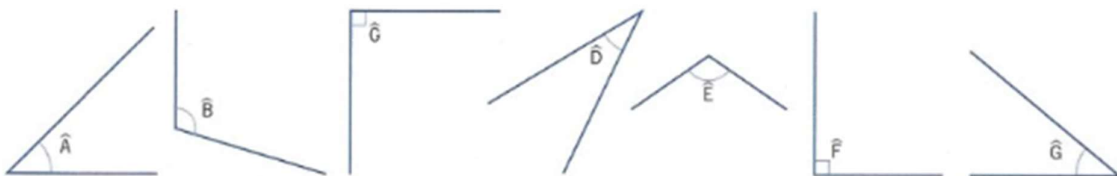
Angle còncav

Més **gran** que un angle **pla**.

Exercici 5:

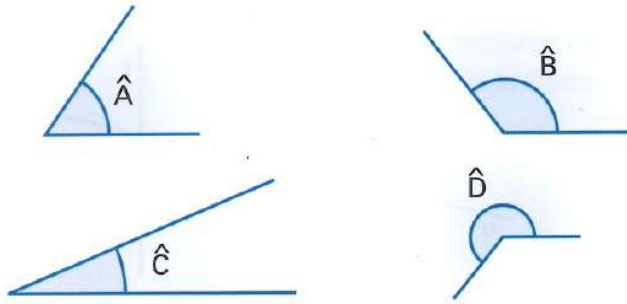
Digues de quin tipus són aquests angles (agut, recte, obtús)

Exercici 6:

Classifica els següents angles:

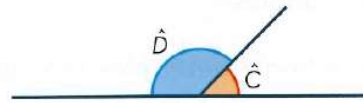
- En aguts i obtusos
- En còncaus i convexos

Són **angles adjacents** els que tenen en comú el vèrtex i una semirecta.

Dos angles són **complementaris** si sumen 90° , és a dir, un angle recte.

Dos angles són **suplementaris** si sumen 180° , és a dir, un angle pla.

Exercici 7:

Digues si els angles de les parelles següents són complementaris.

Exemple 37° i 63° : no, perquè sumen $37 + 63 = 100 \neq 90$.

a) 20° i 70°

c) 45° i 45°

b) 18° i 72°

d) 60° i 120°

Exercici 8:

Digues si els angles de les parelles següents són suplementaris.

Exemple 40° i 140° : sí, perquè sumen 180° .

a) 120° i 70°

c) 85° i 95°

b) 110° i 90°

d) 25° i 155°

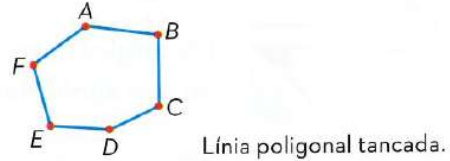
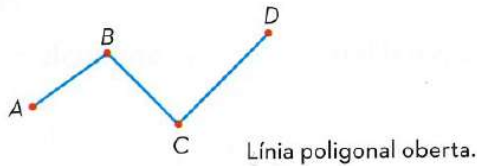
Exercici 9:

Busca l'angle complementari i suplementari de 15° , 35° , 47° i 73° . Indica els càlculs.

Angle	Complementari	Suplementari
15°		
35°		
47°		
73°		

Polígons

Una **línea poligonal** està formada per segments consecutius. Pot ser tancada o oberta, segons si l'extrem de l'últim segment coincideix o no amb l'origen del primer segment.

Un **polígon** és una superfície delimitada per una línia poligonal tancada.

En un polígon es distingeixen els elements següents:

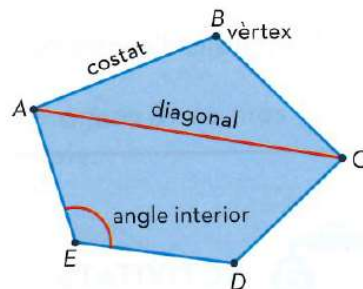
Vèrtexs: són els extrems dels segments de la línia poligonal.

Costats: són els segments que uneixen dos vèrtexs consecutius.

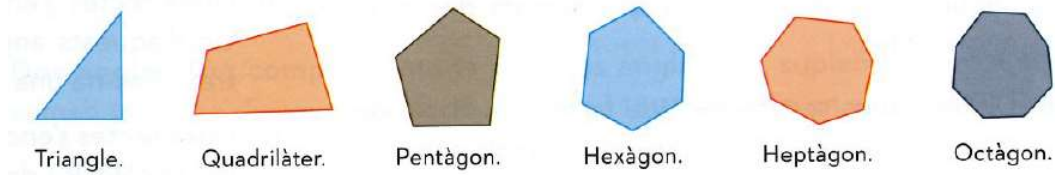
Diagonals: són els segments que uneixen dos vèrtexs no consecutius.

Angles interiors: són els angles formats per dos costats consecutius.

Un polígon té el mateix nombre de vèrtexs que de costats i d'angles.

Els polígons es classifiquen segons el nombre de costats:

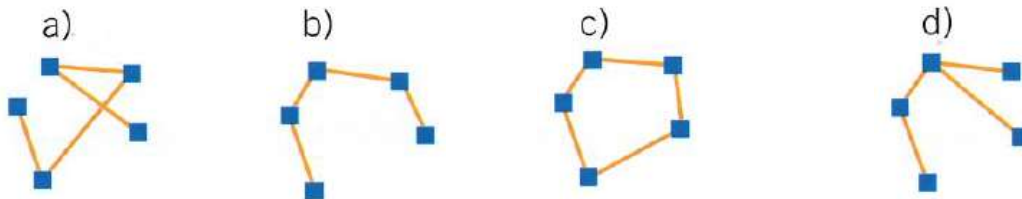
Els polígons que tenen **tots els costats i angles interiors iguals** s'anomenen **regulars**. Si no, són **irregulars**.

Els polígons que tenen tots els angles interiors convexos s'anomenen **polígons convexos**. Si tenen algun angle interior còncau s'anomenen **polígons còncaus**.

La **suma dels angles interiors** d'un polígon convex és **$180^\circ \cdot (n-2)$** , sent n el nombre de costats.

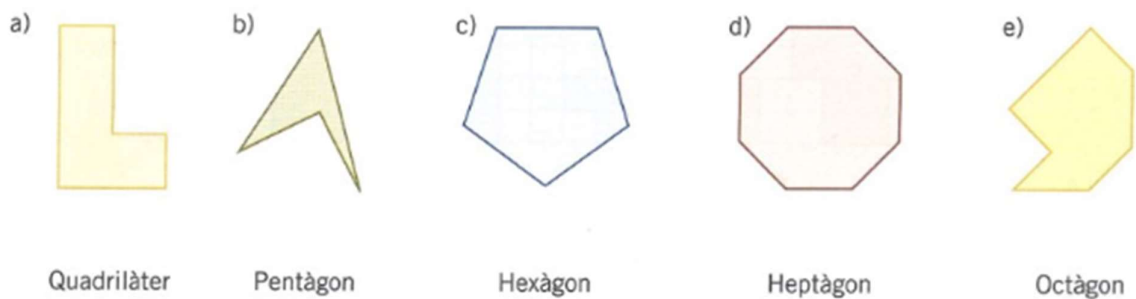
Exercici 10:

Indica en quins casos tenim una línia poligonal. Classifica-les en obertes i tancades.

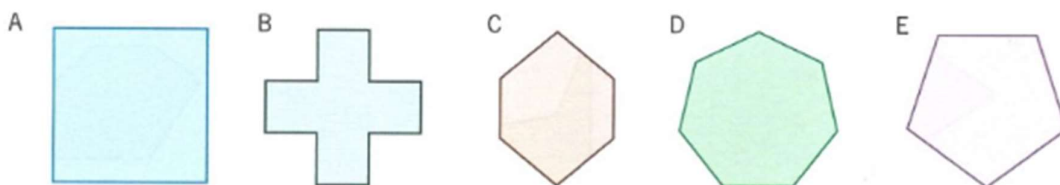
Exercici 11:

Uneix amb fletxes els polígons següents amb el seu nom.

Exercici 12:

Llegeix la informació sobre què són els **polígons regulars** i digues quins d'aquests ho són:

Els triangles: classificació

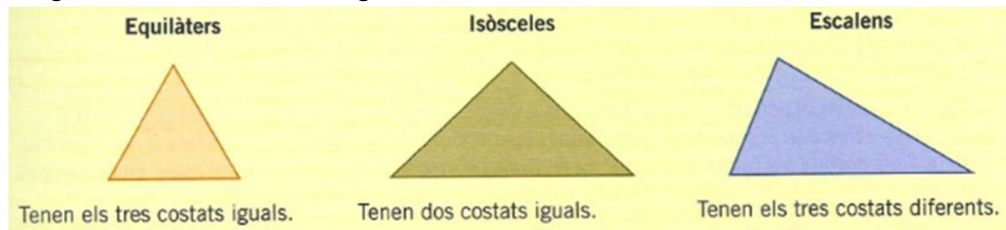
Els triangles són polígons de tres costats.

Els angles d'un triangle sumen 180° .

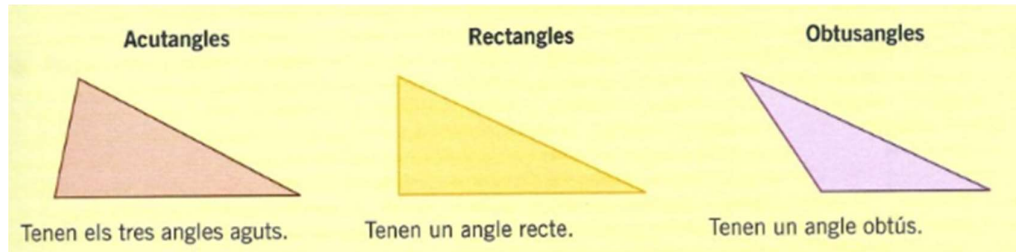
El seu costat més gran ha de ser menor que la suma dels altres dos.

Es poden classificar:

- Segons el nombre de costats iguals:

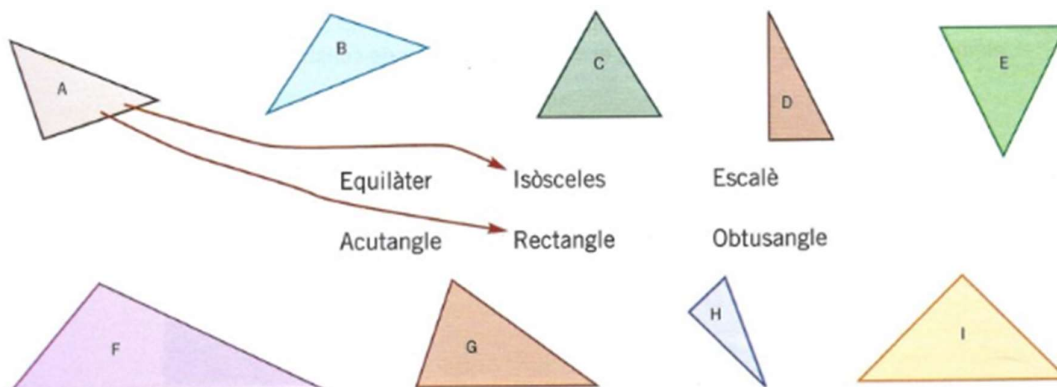

- Segons el tipus d'angles que tenen:

Exercici 13:

Classifica els triangles següents segons els costats i els angles.

A= Isòsceles, Rectangle

F=

B=

G=

C=

H=

D=

I=

E=

Exercici 14:

Podries formar un triangle amb segments d'aquestes mesures?

Exemple 3, 5 i 9 centímetres. No, perquè el costat més gran fa 9 cm, i 9 no és més petit que la suma dels altres dos costats, $3 + 5$.

a) 5, 7 i 11 cm

b) 25, 55 i 15 cm

c) 12, 22 i 16 cm

Exercici 15:

Calcula l'angle que falta per poder formar un triangle juntament amb els altres dos angles indicats.

Exemple 25° , 40° . Com que els tres angles han de sumar 180° , si $\hat{A}$ és l'angle que falta, es complirà que $25 + 40 + \hat{A} = 180 \Rightarrow \hat{A} = 180 - 25 - 40 = 115$; $\hat{A} = 115^\circ$

a) 50° , 50°

b) 43° , 72°

c) 100° , 75°

Quadrilàters

Els **quadrilàters** són polígons de quatre costats. Es classifiquen en:

Paral·lelogram: costats oposats paral·lels

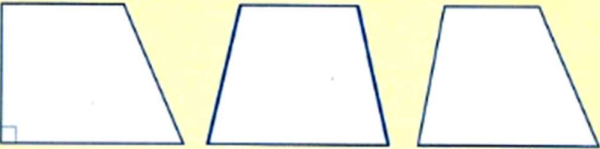
Quadrat: els quatre costats i angles iguals.

Rectangle: els quatre angles iguals.

Rombe: els quatre costats iguals.

Romboide: els costats oposats iguals.

Trapezi: dos costats paral·lels

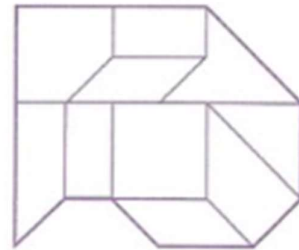
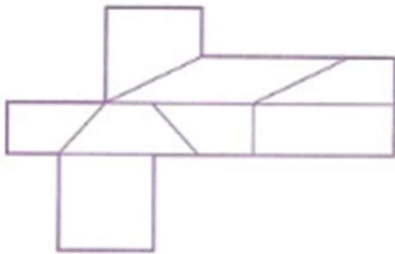
Trapezi rectangle   **Trapezi isòsceles**   **Altres trapezis**

Trapezoide: cap costat paral·lel

Exercici 17:

Observa aquestes figures. Pinta de color blau els paral·lelograms que hi trobis, i de color vermell els altres quadrilàters.

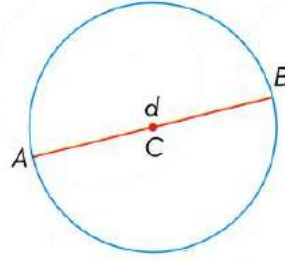
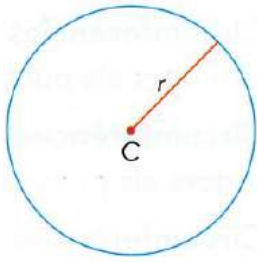

La circumferència

És una línia corba tancada i plana els punts de la qual es troben tots a una mateixa distància d'un punt interior anomenat centre.

El **radi** és el segment que uneix qualsevol punt de la circumferència amb el centre.

El **diàmetre** és el segment que passa pel centre i uneix dos punts de la circumferència. Equival a dos radis.

Exercici 18:

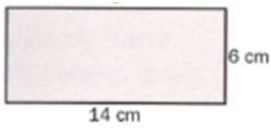
- a) Dibuixa una circumferència de radi 2 cm. Quant mesura el seu diàmetre?
- b) Dibuixa una circumferència de diàmetre 6 cm. Quant mesura el seu radi?

Perímetre de polígons

El **perímetre** d'un polígon és la suma de la longitud dels seus costats. Si un polígon és **regular**, el perímetre s'obté multiplicant el nombre de costats per la longitud del costat.

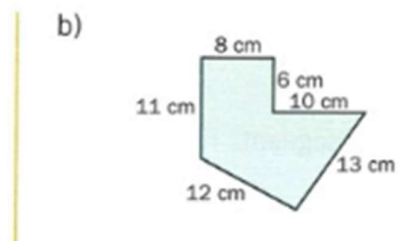
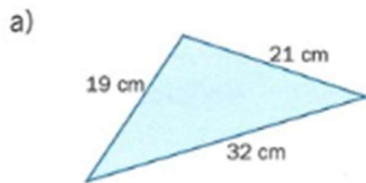
Exercici 19:

Calcula el perímetre d'aquest rectangle.

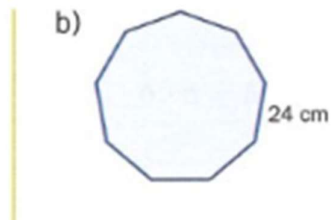
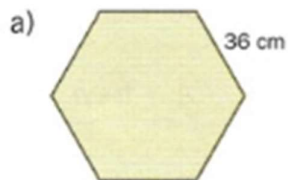
Exercici 20:

Calcula el perímetre d'aquests polígons:

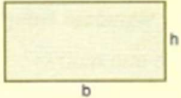
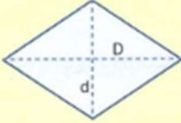
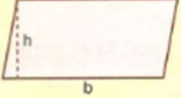
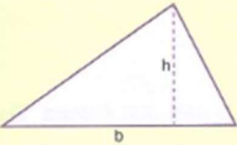
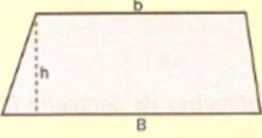
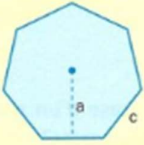
Exercici 21:

Quant fa el perímetre de les figures regulars següents?

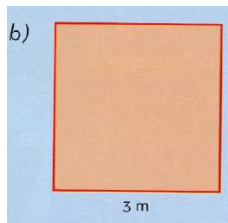
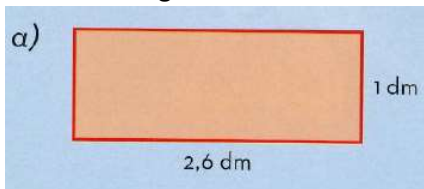
Àrees de polígons

Superfície és la porció del pla que és delimitada per una línia tancada. L'àrea d'una figura és la mesura de la seva superfície.

<p>Quadrat</p> <p>$A = c^2$</p>	<p>Rectangle</p> <p>$A = b \cdot h$</p>	<p>Rombe</p> <p>$A = \frac{D \cdot d}{2}$</p>	<p>Romboide</p> <p>$A = b \cdot h$</p>
<p>Triangle</p> <p>$A = \frac{b \cdot h}{2}$</p>	<p>Trapezi</p> <p>$A = \frac{(B + b) \cdot h}{2}$</p>	<p>Polígon regular</p> <p>$A = \frac{p \cdot a}{2}$</p>	

Exercici 22:

Anomena la figura i calcula la seva àrea:

Exercici 23:

Anomena aquest polígon i calcula la seva àrea:

